

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛІНГВІСТИКИ
[CURRENT ISSUES IN PSYCHOLINGUISTICS]

УДК 811.134.2'27:808.5

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 01.08.2023 р.

Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 04.08.2023 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 99.19 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2023.44.06>

ФУНКЦІЙНІСТЬ ВЕРБАЛЬНОГО МИСЛЕННЯ В РОМАНІ “КРІСЛО-ГОЙДАЛКА” АННІ ЕРНАНДЕС

Олена Юріївна Сайфутдінова (Львів, Україна)

olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua

кандидат філологічних наук, кафедра французької та іспанської філології

Львівський національний університет імені Івана Франка

(Міністерство освіти і науки України)

79005, м. Львів, вул. Університетська, 1

Андрій Валерійович Степанов (Львів, Україна)

stepanovandriy@gmail.com

доцент кафедри іноземних мов

Львівський торговельно-економічний університет

(Міністерство освіти і науки України)

79010, м. Львів, вул. Братів Тершаковців 2а

Стаття присвячена відображенню вербального мислення персонажів у романі “Крісло-гойдалка” Анни Ернандес. Зауважено, що текст відображає лише мислення головних героїв. Визначено функції, які виконує зображене в романі вербальне мислення персонажів: художнє відтворення особистостей з їхніми найістотнішими рисами, психологізація мотивів, якими керуються персонажі, побудова яскравих титульних образів, врівноваження сюжетної лінії роману. Вивчено спосіб зображення вербального мислення: монолог, внутрішній діалог, епістолярний монолог.

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Functionality of Verbal Thinking in the Novel the Rocking Chair by Anna Hernández (in Ukrainian) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romanі “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Saifutdinova O. Yu. [Saifutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Stepanov A. V. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

Проаналізовано психологічну природу вербального мислення в кожній ситуації. Підкреслено кінематографічність роману “Крісло-гойдалка” і вказано на доречність вивчати роман крізь призму семіотики кіна. Як перспективу подальших наукових досліджень запропоновано вивчати функціонування вербального мислення персонажів, зображеного в романі “Місяць над вітряками” Анни Ернандес.

Ключові слова: вербальне мислення, внутрішній діалог, монолог, психологізм, кінематографічність.

FUNCTIONALITY OF VERBAL THINKING IN THE NOVEL THE ROCKING CHAIR BY ANNA HERNÁNDEZ

Olena Yu. Saifutdinova (Lviv, Ukraine)

olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua

PhD (Philology), Associate Professor at French Philology Department

Ivan Franko National University of Lviv

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

1 Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79005

Andriy V. Stepanov (Lviv, Ukraine)

stepanovandriy@gmail.com

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Lviv University of Trade and Economics

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

2a Brativ Tershakovtsiv Str., Lviv, Ukraine, 79010

The paper deals with the reflection of verbal thinking of the characters in the novel The Rocking Chair by Anna Hernández, a contemporary author of Spanish detective novels. It outlines the main thematic directions and features of journalistic and literary activities of Anna Hernández. It is noted that the text of the novel “The Rocking Chair” reflects the thinking of only the main characters, which gives their personalities a special status within the narrative. The verbal thinking of Elena Rius, Nils Åkerman and Mykola Solonenko is singled out. The functions performed by the verbal thinking of the characters portrayed in the novel are determined as follows: artistic reproduction of the characters with their most essential features, psychological focus on the motives that guide the characters, creation and depiction of vivid title images, and a balanced storyline of the novel. The research touches

(Актуальні питання психолінгвістики [Aktual'ni pitannja psiholingvistiki])

Функційність вербального мислення в романі “Крісло-гойдалка” Анни Ернандес (Українською) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romanі “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Саїфутдінова О. Ю. [Saifutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Степанов А. В. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

upon some ways of representing verbal thinking: a monologue, an internal dialogue, and an epistolary monologue. The psychological nature of verbal thinking is analysed in all situations where it is illustrated. In some cases, verbal thinking reflects the search for solutions in a life situation, while in others it is a search for a better model of oneself and is close to a psychotherapeutic technique with which characters try to help themselves. The vivid visual and auditory effects, which are present in the narrative of "The Rocking Chair", reveal certain features of cinematography bringing the novel closer to a film script. In view of the above, it is appropriate to study the novel through the prism of cinema semiotics. As a prospect for further research, it is proposed to study the functioning of the protagonists' verbal thinking depicted in other contemporary detective novels, in particular in "The Moon over the Windmills" by Anna Hernández, a recently published novel, which continues the storyline of "The Rocking Chair" and deals with the same characters set in new circumstances.

Key words: verbal thinking, internal dialogue, monologue, psychologism, cinematic quality.

Вступ: Проблема художнього узагальнення і відображення дійсності в літературі є актуальною в кожний час і в кожній країні. Сучасний львівський літературознавець і відомий перекладач Віктор Володимирович Дмитрук найуніверсальнішим художнім методом вважає реалізм, як це можна пригадати з його дорогоцінних лекцій з історії світової літератури, які Віктор Володимирович читав у ЛНУ імені Івана Франка на початку 2000-их років. Цей погляд підживлено досвідом найвдалих літературних спроб і найглибших літературознавчих досліджень, що їх репрезентував, до прикладу, майстер слова Хорхе Луїс Борхес. Рецепт успіху творів Хорхе Луїса Борхеса, на нашу думку, була його творча "вседозволеність". Професор Аксель Гаске, фахівець з іспанської мови та літератури університету Клермон-Оверні (Франція) у своїй лекції "Борхес: читання, переклад та інтерпретація *Вигаданих історій*," прочитаній в ЛНУ 7 травня 2023 року зазначив, що художня література для письменника та публіциста Х. Л. Борхеса не мала меж: він уважав літературою усе, включаючи священні тексти та історію, змішував реальні події та персонажів із вигаданими; для літературного твору годиться усе, що свідомість здатна досягнути як реальне. Як передумови успіху, геній пріоритезував читацьке сприйняття та психологічну складову літературного твору. Так, у

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Functionality of Verbal Thinking in the Novel *the Rocking Chair* by Anna Hernández (in Ukrainian) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romani "Krislo-hoidalka" Anny Ernandes]

© Saifutdinova O. Yu. [Saifutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Stepanov A. V. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

своєму есеї “Забобонлива етика читача” Х. Л. Борхес рве стереотипи, пов’язані з “Доном Кіхотом”, одним із найчитаніших романів у світі: “Ось, до прикладу, “Дон Кіхот”. Іспанська критика, попри безсумнівну велич цього роману, не побажала подумати, що його найбільшою (і, мабуть, єдиною неспростовною цінністю) є психологічна цінність, а натомість приписує романові стилістичну щедрість, яка багатьом здається загадковою” (тут і далі переклад наш. – О. Сайфутдінова, А. Степанов) [3, с. 20].

Сучасна іспанська література, осягаючи та відображаючи дійсність, змагаючи за художнє її узагальнення в цю емоційну вірусно-депресивну допамінову цифрову добу, тяжіє до психологізму. Жаданою є така література, яка би запропонувала сучасній людині форми і смисли, здатні допомогти їй у досягненні особистісних перемог, допомогти людині подолати всі внутрішні труднощі та зовнішні колізії. Саме такою – сповненою внутрішньої особистісної сили – є літературна діяльність сучасної іспанської письменниці, журналістки та блогерки Анни Ернандес. Через текст роману “Крісло-гойдалка”, а також завдяки інтерв’ю та блогам ми спробуємо осягнути особливості художнього методу письменниці та функційність вербального мислення, відображеного в романі.

Основний зміст: Анна Ернандес з дитинства володіла мистецтвом оповідача і створювала власні казки, що логічно сприяло тому, аби зробити творчо-розповідну діяльність своїм фахом [7]. В Автономному університеті Барселони Анна Ернандес здобула професію журналіста, а відтак і післядипломну освіту за фахом консультанта з іміджу та комунікацій. Надзвичайно багатий професійний та емоційний досвід письменниці одержує на радіо та на телебаченні, працюючи в 2013-2017 рр. на іспанському національному радіо RNE та з 2014 року – на іспанському національному телебаченні RTVE. Анна Ернандес – соціальний журналіст: вона готує репортажі про непересічних особистостей. Сюжети Анни Ернандес – це натхненні історії успіху – особистісного, соціального, мистецького, спортивного. За кожною такою історією – велика праця, особистісна перемога, тріумф гуманістичний ідеалів; водночас герої досягають звершень насамперед завдяки подоланню стереотипів, упереджень, фізичних труднощів. Часто сюжети журналістських робіт Анни Ернандес видаються фантастичними,

(Актуальні питання психолінгвістики [Aktual'ni pitannja psiholingvistiki])

Функційність вербального мислення в романі “Крісло-гойдалка” Анни Ернандес (Українською) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romanі “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Сайфутдінова О. Ю. [Sajfutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Степанов А. В. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemanitics>

позаяк кожен герой її історій – це людина з великою силою духу, яку не щодня можна побачити в такій розкішній подачі.

Окремої уваги заслуговують оповідання та аудіооповідання Анни Ернандес: усім цим творам властиві динамізм, емоційність, психологізм, вагома естетична складова, яскравість образів, реалізм, комбінування зорових і аудіальних образів, кінематографічність. 2019 року виходить друком кримінальний роман “Крісло-гойдалка”, 2022 року – роман “Місяць над млинами”, який продовжує сюжет першого роману. Вагомим напрямом професійної діяльності Анни Ернандес є літературні майстерки, за допомогою яких досвідчена авторка ділиться секретами архітектури та особливостями всіх процесів у побудові прозової оповіді. Одна з перших майстерок, які пропонує Анна Ернандес – це “Терапевтичне письмо”. Значення цієї форми творчості письменниці аргументує так: “Письмо є елементом найпоширеніших практик у психотерапії, пропонуваній різними школами. Це один із найкращих способів зробити лад у своєму внутрішньому світі та попрацювати із самопізнанням. Ця майстерка дає нам літературні вправи, аби порозмірковувати, віднайти спокій, відновити добре самопочуття, сформувані свіжі цілі в житті та поміняти рутину” [8].

Варто зауважити, що подібний вид психотерапії практикують і деякі герої роману “Крісло-гойдалка”. Це демонструють листи, щоденник та інші зразки вербального мислення, відтворені у романі. Присутність подібних текстових вкраплень у творі забезпечує реалістичне зображення особистостей. Вербальне мислення персонажа заглиблює читача у внутрішній світ персонажа, надає рельєфу його особистості. Не кожного героя роману “Крісло-гойдалка” торкнувся цей спосіб зображення: авторка лише подає нам думки головних героїв – Елени Ріус, Нільса Окермана та Миколи Солоненка. Натомість другорядні персонажі, що опинилися поза трикутником, змальовані грубішими штрихами. Щоправда в романі присутнє також вербальне мислення Маргарети, дружини Нільса Окермана, трансьоване через її особистий щоденник. Щоденник також заслуговує уваги (нижче ми повернемося до його значущості), але загалом Маргарета випадає з любовного трикутника, і її образ не впливає на розвиток подій у романах “Крісло-гойдалка” та “Місяць над млинами”.

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Functionality of Verbal Thinking in the Novel the Rocking Chair by Anna Hernández (in Ukrainian) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romani “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Saifutdinova O. Yu. [Saifutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Stepanov A. V. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

Вербальне мислення персонажів, зображене в романі, персоніфікує кожного героя, оживляє його образ, позаяк відкриває читачеві його багату особистість. Вербальне мислення демонструє емоції та почуття, зрештою воно навіть репрезентує атитюд персонажа і пояснює мотиви його поведінки. Так, функція і мета вербального мислення є особливою та непроминальною – спортретувати *душу* персонажа. Якщо реалістичний художній метод передбачає самотійне “життя” персонажів, то зображення вербального мислення, на нашу думку, створює надреалістичну ілюзію особистості, чим збагачує реалістичний метод. Вербальне мислення у романі “Крісло-гойдалка” має і монологічну, і діалогічну форму, – остання є рідкісним явищем і вимагає високого рівня авторського мистецтва. У романі Анни Ернандес обидва способи подачі вербального мислення формують його сюжетно-композиційну структуру та підтримують рівновагу оповіді, аби не перевантажити примхливого читача. З метою досягнення цієї рівноваги вербальне мислення кожного з головних героїв зображено в різний спосіб. Найбільше формальних репрезентацій має вербальне мислення Елени Піус. Внутрішній монолог є найпростішим способом показати вербальне мислення Елени. На початку роману воно спрямоване на усвідомлення героїнею її соціальної ролі та на пошук ідентичності: *“Estoy harta de que me llamen Miss Cataluña. ¿Tendré yo la culpa de ser catalana y guapa? Mujer, policía, joven y lista, igual y trepa para los polis de la caverna / Мені набридло, що мене звуть Міс Каталонія. Чи я винна, що я каталонка і що я красива? Я – жінка, поліціянтка, молода і розумна, я ще й покажу хлопцям із нашого відділку, хто є хто”* [6, с. 27]. Пізніше вербальне мислення Елени забезпечує їй виживання в полоні: *“Es urgente vomitar y buscar el interruptor... Me han drogado... puedo estar teniendo alucinaciones. / Я маю негайно очистити шлунок і знайти вмикач... Мені ввели якийсь препарат... у мене, мабуть, галюцинації”* [6, с. 66]. Потім, коли в героїні виникає ця сама галюцинація, залишки свідомості орієнтують Елену, промовляючи до неї голосом комісара Гектора Леаля, її наставника: *“No pierda el tiempo, Rius. Ahora tiene luz. Registre el espacio. / Не марнуйте часу, Піус. Тепер Ви маєте світло. Огляньте приміщення”* [Там само]. Так само героїня з’ясовує для себе обставини та шукає спокій за допомогою вербального мислення, яке вона звертає до уявного комісара: *“Comisario, estoy jodida... No sé quién me ha traído aquí ni por qué. / Комісаре, я в халені... Я не знаю, хто і навіщо мене сюди*

(Актуальні питання психолінгвістики [Aktual'ni pitannja psiholingvistiki])

Функційність вербального мислення в романі “Крісло-гойдалка” Анни Ернандес (Українською) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romanі “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Сайфутдінова О. Ю. [Sajfutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,Степанов А. В. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

pruviz” [6, с. 68], до Нільса: “*Lo siento, no he podido cuidar bien a tu hijo. Me han quedado tantas canciones por cantarle y tantas cosas que decirte a ti en el lago. / Вибач, я не змогла як слід подбати про твого сина. Я ще стільки пісень мала йому заспівати, стільки всього мала сказати тобі на озері*” [6, с. 90] або до Миколи: “*No solo eres un huérfano,... eres eso, un huérfano triste cuyo padre amado murió en acto de servicio. / Ти не просто сирота,.. ти сумний сирота, чий коханий батько загинув, виконуючи службовий обов’язок*” [6, с. 127]. Спілкування Елени з Миколою досягає свого апогею – це розмова між душами персонажів – завдяки діалогу, утвореного репрезентаціями їхнього вербального мислення (сцена мовчання з питтям горілки, сцена Миколиної відвертості з кріслами-гойдалками), а також завдяки комбінації мовлення та репрезентацій вербального мислення. У сцені з кріслами-гойдалками вербальне мислення Елени звернене до викрадача, до Миколи: “*Haces que no quiera saber lo malo de ti... Y soy policía... ¿Cómo es posible eso? / Ти робиш так, що я не хочу знати нічого поганого про тебе... Але я – поліціантка... Як таке можливо?*” [6, с. 211]. Монолог, який Елена висловлює на прийомі в психіатра, стає підсумком її вербального мислення в романі. За допомогою сеансу героїня намагається позбутися своїх емоцій, які нею оволодівають. Психотерапія працює згідно з законом мовленнєвого поглинання емоцій, коли пацієнтка розповідає про все, що відчуває: “у разі послідовної вдумливої розповіді про емоцію, яку переживають, вона поглинається мовленням і щезає. Висловлене у зв’язній розповіді емоційне переживання і вислухане кимось “щезає” разом зі словами, використаними для розповіді” [1, с. 41]. Монолог Елени в психіатра демонструє ще одну опцію, за допомогою якої сучасна література зображує закоханість: “*...Quiero sentirme libre y no puede ser porque está él... No quiero hablar de él... y hablo... Hablo de él conmigo misma... / ...Я хочу відчувати себе вільною, але це неможливо, бо є він... Не хочу говорити про нього, але говорю. Говорю про нього сама з собою...*” [6, с. 307]

Вербальне мислення Миколи Солоненка в романі “Крісло-гойдалка” не завжди позначене лапками, і, слід зазначити заздалегідь, що в цій розвідці ми беремо до уваги лише оформлене вербальне мовлення персонажів. Вербальне мислення Миколи відображає його тактику під час викрадення: “*Uno: cinta americana en la boca. Dos: trapo empapado de sedante sobre la nariz. Tres: brazos*

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Functionality of Verbal Thinking in the Novel the Rocking Chair by Anna Hernández (in Ukrainian) [Funktsiynist verbalnoho myslenня v romani “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Saifutdinova O. Yu. [Saifutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,Stepanov A. V. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

a la espalda. Cuatro: bridas en muñecas y tobillos. Cinco: cacheo. / Один: скотч на рот. Два: ганчірка, змочена седатором, на ніс. Три: руки до спини. Чотири: пута на зап'ястя і на щиколотки. П'ять: обшук" [6, с. 43]. Ближче ми знайомимося з героєм тоді, коли авторка дає нам читати його думки під час спілкування з Еленою (сцена з кріслами-гойдалками): *"No puedo contarte todo lo que he hecho. Tú haces que distinga el bien del mal a tu manera. / Я не можу розказати тобі всього, що зробив. Ти змушуєш мене бачити добро і зло твоїми очима"* [6, с. 211]. Найповніше особистість Миколи розкрито через вербальне мовлення, репрезентоване в його листах до Елени. Листи Миколи Солоненка – це насамперед психотерапія, якої потребує його травмована і обтяжена гріхом особистість: *"Existo en silencio porque no tengo nada que decir que pueda entenderse aquí. Ni siquiera yo puedo entenderlo. Necesito un interlocutor para ello. Un único interlocutor. Mi final y principio. Tú. Imagino que hablo contigo... Si quieres seguir leyéndome, viviré. / ...Я існую в тиші, бо не можу сказати нічого такого, що б тут зрозуміли. Навіть я не можу цього зрозуміти. Для цього мені потрібен співрозмовник. Єдиний співрозмовник. Мій кінець і мій початок. Ти. Я уявляю, що розмовляю з тобою... Якщо ти хотітимеш мене читати, я житиму"* [6, с. 298-299].

Вербальне мислення поліціанта Нільса Окермана спрямоване насамперед на пошук викрадача. Це мислення репрезентоване здебільшого внутрішніми діалогами, і цю діалектику підігрують запитання: *"¿Es posible que alguien haya entrado en mi casa? Si eso es así, ha sido antes de que conocieramos a Elena. / Чи міг хтось заходити до мого дому? І, коли так, то це було до знайомства з Еленою"* [6, с. 110]. Деякі запитання є риторичними, як і звертання: часто в своєму вербальному мисленні Нільс звертається до Миколи, запитуючи про його таємниці: *"¿Quién eres en realidad, Górski? Tú estuviste en el entorno de mi hijo y Elena, en medio. ¿Dónde los tienes? / Хто ти насправді, Горський? Ти був десь поряд із моїм сином та Еленою. Де ти їх тримаєш?"* [6, с. 191]. Також Нільс апелює до Бога, аби відновити внутрішню рівновагу: *"¿Qué hago, Dios mío? Guíame. Guíame de nuevo como cuando has impedido que matara a Elena o que yo mismo me volara la cabeza. / Що я роблю, Боже мій? Веди мене. Веди мене знову, як тоді, коли не дав мені убити Елени і вберіг мене від самогубства"* [6, с. 252]. Вербальне мислення допомагає поліціантові знайти слід викрадача; Нільс висловлює здогадки, підхоплює і повторює слова співрозмовників, які можуть

(Актуальні питання психолінгвістики [Aktual'ni pitannja psiholingvistiki])

Функційність вербального мислення в романі "Крісло-гойдалка" Анни Ернандес (Українською) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romanі "Krislo-hoidalka" Anny Ernandes]

© Сайфутдінова О. Ю. [Sajfutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Степанов А. В. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

його привести до істини: *“Lejos, pero cerca / Він поряд, хоч і далеко”* [6, с. 185]. У кінці роману, однак, вербальне мислення Нільса набуває зловісного тембру: *“Esto no acabará así. ¡Desgraciados! Convertiré vuestras vidas en un infierno. No necesitaré mataros. Vosotros mismos querréis morir / Я так цього не залишу. Нещасні! Я перетворю ваше життя на пекло. І мені навіть не треба буде вас убивати. Ви самі зажадаєте смерті”* [6, с. 348]. Таким чином поліціант висловлює свою погрозу Елені та Миколі, що свідчить про трансформацію його особистості: із невтішного батька, що шукав свого викраденого сина, Нільс Окерман перетворюється на ревнивого агресора.

Вербальне мислення Маргарети представлене лише епізодично – рядками з її щоденника, в якому вона повідомляє про життєві події, особисті переживання та побоювання; у щоденнику Маргарета описує сімейну кризу та відображає особистісну кризу Нільса: *“Vuelve cada noche apestando a whisky. Hoy me ha amenazado... No quiero que el bebé que llevo dentro conozca a la bestia de su padre. No quiero que sepa que fue fruto de sus vejaciones. Quizás no lo fueron porque yo siempre intenté complacerlo, pero no lo conseguí. / Щовечора від нього тхне віскі. Сьогодні він мені погрожував... Я не хочу, щоб дитина, яку я ношу, знала, що її батько – тварина. Не хочу, щоб знала, що вона є результатом його зловживань. Може, все не так, бо я сама завжди прагнула задовольнити його, але мені цього не вдалося”* [6, с. 34-35]. Щоденник Маргарети органічно вкладається в сюжет роману: він є ретроспективою, яка пояснює передумови і причини актуальних подій: народження хворого Нільсового сина і складні стосунки в шведській сім’ї. Маргарета стала першою, хто зміг розібратися в собі та зарадити своїм особистісним проблемам, зокрема за допомогою щоденника, який спрацював як психотерапевтична техніка. Образ Маргарети Окерман репрезентує найгармонійнішу з усіх зображених в романі особистостей.

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що написання щоденника, себто відтворення вербального мислення, є цінною психотерапевтичною технікою, засобом для конструктивного внутрішнього діалогу для реальних людей, чії образи можуть стати прототипами персонажів. Про терапевтичну користь щоденників твердять і психологи, і письменники, і блогери. До прикладу, Амарна Міллер пояснює, як використовувати щоденник для саморегуляції та самоорганізації: *“Porque, cuando escribes todos los días inevitablemente te haces*

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Functionality of Verbal Thinking in the Novel the Rocking Chair by Anna Hernández (in Ukrainian) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romani “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Saifutdinova O. Yu. [Saifutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,Stepanov A. V. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

preguntas. Por ejemplo: *¿Estoy dando los pasos que tengo que dar para conseguir el trabajo que quiero?* o *¿Estoy reaccionando de la manera en la que me gusta reaccionar?* у *¿Si no es así, por qué?* / Адже, коли ти пишеш щодня, ти обов'язково ставиш собі певні запитання. До прикладу: “*Чи правильні кроки я роблю на шляху до роботи, якої я хочу?* або *Чи я реаую так, як мені подобається?* і *Якщо це не так, то чому?*” [9]. Та найкраще про значення та природу діалогу розповідав естонський науковець – культуролог, літературознавець і семіотик – Юрій Лотман: “Це слова Лотмана: *діалог передує мовленню і породжує його*” [5]. Про внутрішній діалог і про присутність діалогу в листах Юрій Лотман зазначав наступне: “Той, хто писав, мав перед собою неначе два адресати: писав своєму другові або коханій і одночасно писав сам собі. [...] Людина пізнає сама себе не лише через свої вчинки, але і через свої думки. А думки, не висловлені словами, – це ще не ті думки. [...] У писанні, звісно, є акт самопізнання. І в цьому сенсі ані телефон, ані телеграф замінити того не можуть” [2]. Тож ми дозволимо собі з упевненістю стверджувати, що особисті щоденники та листи – це спосіб комунікації особистості самої з собою.

Якщо ж звернути увагу на комунікацію всіх знакових систем роману “Крісло-гойдалка”, то й неозброєним оком можна спостерігати залученість до текстової оповіді яскравих авдіальних та візуальних ефектів, що різко виділяються і створюють додатковий наративний рельєф.

Музика – пісня – супроводжує самотній образ Миколи, коли він прибуває до Стокгольму і авторка вперше представляє його образ читачам. Кульмінаційна сцена, в якій Елена виправдовується перед Миколою, а насправді повідомляє інформацію про своє переховування Нільсові, також відбувається під акомпанемент пісні. Пісня, яку Елена слухає в навушниках під час перельоту з України до Швеції, збагачує оповідь, створює атмосферу. Аби зануритися в ці сцени, слід пізнати і мелодії, і слова цих пісень.

Анна Ернандес пояснює цей синкретизм так: “Насправді я живу музикою, сучасною музикою... Тож для мене звичним є... танцювати, аби відтворити сцену, яку я потім писатиму. Тобто ти маєш синхронізуватися з музикою кожного персонажа, адже кожен має свою історію; не лише музику, але також книги, смаки. Музика йде за нами усюди” [4].

(Актуальні питання психолінгвістики [Aktual'ni pitannja psiholingvistiki])

Функційність вербального мислення в романі “Крісло-гойдалка” Анни Ернандес (Українською) [Funktsiiniist verbalnoho myslennia v romanі “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Сайфутдінова О. Ю. [Sajfutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Степанов А. В. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

Однією із найяскравіших візуальних сцен є момент, коли Микола та Елена бавляться з Акселем біля будинку в лісі, а за ними – з різних боків – спостерігають ботанік Едвін Хосе та авторка; виникає враження, що сцену знімають дві різні камери, а звукові сцени повторюються: Елена кличе до себе Аксея, а Микола дорікає Елені, що вона вдивляється в гущавину соснового лісу. Коли Нільс Окерман підходить до будинку, то бачить таку саму сцену – подібну до сімейної ідилії. Великої уваги заслуговують пейзажі, інтер'єри та колористика. Окремі діалоги між персонажами наділені авторськими уточненнями щодо тембру голосу, емоцій, виразу облич, жестів, тож виникає можливість усе це відтворити в грі акторів.

Висновки і перспективи подальших наукових розвідок: Особистості, яких змалювала Анна Ернандес у “Кріслі-гойдалці”, мають високий рівень художнього зображення. Крім того кожен персонаж має свій ідіостиль, а в деяких ситуаціях герої асоціюються з мелодією чи піснею, ми їх бачимо на тлі інтер'єрів або природних чи урбаністичних пейзажів, які є сценою і для всілякого сюжетного дійства, і для емоційного позування, до якого вдаються персонажі. Усе це спрямовує читача на кінематографічне споглядання роману і наближає “Крісло-гойдалку” Анни Ернандес до кіносценарію.

З огляду на все зазначене вважаємо, що доречно продовжити вивчення роману крізь призму семіотики кіна. Можливу перспективу подальших наукових досліджень ми також убачаємо у вивченні вербального мислення персонажів в інших іспанських детективних романах, зокрема в новому романі Анни Ернандес “Місяць над вітряками”. Цей роман є невід’ємним сюжетним продовженням “Крісла-гойдалки” і зображує всіх головних персонажів за нових обставин, продиктованих несподіваним сюжетом. Логічно, що фотографічні портрети особистостей, якими змальовано головних героїв, передбачають наявність такого самого вербального мислення або ж його нову трансформацію. Закономірно, що в “Місяці над вітряками” доцільно простежити, у яку саме форму виллється емоційна рефлексія персонажів, як саме працює людська думка і які наслідки вона дає. Є надія, що наукова увага до особистісного психологізму персонажа дасть змогу виявити нову тенденцію художнього зображення, яка щойно зароджується в сучасній іспанській та європейській літературах; є надія що ці тенденції озброять літературу

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Functionality of Verbal Thinking in the Novel the Rocking Chair by Anna Hernández (in Ukrainian) [Funktsiynist verbalnoho myslennia v romani “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Saifutdinova O. Yu. [Saifutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Stepanov A. V. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com

інструментами, яких не має і не матиме штучний інтелект, що послабить його експансивний вплив у мистецтві.

Література:

1. Бацевич, Ф. С. *Основи комунікативної лінгвістики* (Київ: Академія, 2004), 344.
2. Лотман, Юрій. “2-07.” October 9, 2012. KULTURALitvaCOM, 36:59. https://youtu.be/_V7O0S0yWrI?t=968
3. Borges Jorge Luis. 1955. *Discusión* (Buenos Aires: Ediciones Neperus, 1955), 53 <https://usercontent.one/wp/www.puro-geek.com/wp-content/uploads/2021/11/jorge-luis-borges-discusion.pdf?media=1630018077>
4. Colina, Helena. “Entrevista a la escritora y periodista de TVE, Anna Hernández.” 31 de enero de 2023. Escuela Helena Colina, 23:19. <https://youtu.be/F8fkdEBSuC8?t=688>
5. Granata, Paolo. “When Dialogue Precedes Language: Revisiting Juri Lotman’s Semiosphere” December 21, 2021. InstituteofGS, 16:22. <https://youtu.be/4s6pKPaxFEY?t=528>
6. Hernández Anna, *La mecedora* (Madrid: Versatil S.L., 2019), 349.
7. Hernández, Anna, “Sobre mí.” Realidad y ficción Anna Hernández. 2023. <https://historiasdeanna.com/sobre-mi/>
8. Hernández, Anna, “Talleres y coaching.” Realidad y ficción Anna Hernández. 2023. <https://historiasdeanna.com/talleres/>
9. Miller, Amarna. “Cómo hacer un DIARIO EMOCIONAL.” Escribir para liberar tus sentimientos. 5 de mayo de 2020. VLOG, 18:02. <https://youtu.be/tlrw10LNzAg?t=175>

References:

1. Bacevych, F. S. *Osnovy komunikativnoi lingvistyky* (Kyiv: Akademija, 2004), 344.
2. Lotman, Jurij. “2-07.” October 9, 2012. KULTURALitvaCOM, 36:59. https://youtu.be/_V7O0S0yWrI?t=968
3. Borges Jorge Luis. 1955. *Discusión* (Buenos Aires: Ediciones Neperus, 1955), 53 <https://usercontent.one/wp/www.puro-geek.com/wp-content/uploads/2021/11/jorge-luis-borges-discusion.pdf?media=1630018077>
4. Colina, Helena. “Entrevista a la escritora y periodista de TVE, Anna Hernández.” 31 de enero, 2023. Escuela Helena Colina, 23:19. <https://youtu.be/F8fkdEBSuC8?t=688>
5. Granata, Paolo. “When Dialogue Precedes Language: Revisiting Juri Lotman’s Semiosphere” December 21, 2021. InstituteofGS, 16:22. <https://youtu.be/4s6pKPaxFEY?t=528>
6. Hernández Anna, *La mecedora* (Madrid: Versatil S.L., 2019), 349.
7. Hernández, Anna, “Sobre mí.” Realidad y ficción Anna Hernández. 2023. <https://historiasdeanna.com/sobre-mi/>
8. Hernández, Anna, “Talleres y coaching.” Realidad y ficción Anna Hernández. 2023. <https://historiasdeanna.com/talleres/>
9. Miller, Amarna. “Cómo hacer un DIARIO EMOCIONAL.” Escribir para liberar tus sentimientos. 5 de mayo de 2020. VLOG, 18:02. <https://youtu.be/tlrw10LNzAg?t=175>

(Актуальні питання психолінгвістики [Aktual'ni pitannja psiholingvistiki])

Функційність вербального мислення в романі “Крісло-гойдалка” Анни Ернандес (Українською) [Funktsiiniist verbalnoho myslennia v romanі “Krislo-hoidalka” Anny Ernandes]

© Сайфутдінова О. Ю. [Sajfutdinova O. Ju.], olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua,

Степанов А. В. [Stepanov A. V.], stepanovandriy@gmail.com